

DEMOKRACIJA

Uredništvo: Trst, ul. Machiavelli 23-II. - tel. 62-75
Uprava: Trst, ulica S. Anastasio 1-c - tel. 2-30-39
Goriško uredništvo: Gorica, Riva Piazzetta št. 18.
CENA: posamezna številka L 25. — Naročnina:
mesečno L 100, letno L 1.200. — Za inozemstvo:
mesečno L 170, letno L 2.000. — Poštni čekovni
računi: Trst št. 11-7223, Gorica št. 9-18127

Leto VI. - Štev. 22

Trst - Gorica 30. maja 1952

Izhaja vsak petek

PORAZ IREIDENTISTOV

Indipendentistične liste zelo napredovale

41% glasov za STO - 45% za italijansko vladno politiko - 12% za fašizem

Ugotovitve

Volitve so minule in, kot običajno, ni bilo ne premaganih in ne poraženih. Demokristjani se tolažijo, da so ohranili svoje položaje; indipendentisti in neofašisti, da so podvojili število svojih glasov; ml. da smo ohranili svoj mandat z večjim številom glasov; tržaški blok pa s tem, da je — čeprav z manjšim številom glasov — vendarle tudi ohranil svoj mandat. Z eno besedo, vsi so zadovoljni.

Vendar je pa potrebno, da se malo globlje zazremo v jedro stvari.

Proti demokristjanom je treba dvigniti ostro in odločno obtožbo zaradi nepoštenega in povsem neodgovornega načina, kako so izvedli te volitve. Evo nekaj dejstev.

Trst šteje nekako 270.000 prebivalcev. Sodeč po tem, da znaša število volivcev povprečno 62 odst. od celotnega števila prebivalcev, bi bilo pričakovati, da bo v Trstu največ 161.200 volivcev. To število pa bi bilo še manjše, ker je od prilike 15.000 naših ljudi v Trstu, ki nimajo volilne pravice, ker jim ne priznajo italijanskega državljanstva. Število vpisanih volivcev bi torej moralo biti od prilike 146.000 do 150.000. V stvari jih je bilo pa 209.000, torej 50.000 več. Od kod so torej prišli? Iz Italije.

Vsi uradniki tržaškega Lloydja, nameščeni po Italiji, in enako vsi uradniki tržaških ustanov (Assicurazioni Generali, Riunione Adriatica di Sicurtà, razna tržaška podjetja) so vneseni v volilne imenike, z njimi njihove žene in potomci. Za njih vse, ki imajo osebne izkaznice iz občin njihovega stalnega bivanja, je anagrafski urad izstavil posebne osebne izkaznice, ki so jim bile dostavljene po pošti. Vse je bilo urejeno brezplačno. Brezplačno so jim stavili na razpolago tudi prevozna sredstva. Ali vse to le onim, od katerih so mogli pričakovati, da bodo glasovali za Italijo. Anagrafski urad je za izstavitve teh osebnih izkaznic posloval vse do nedelje zvečer, v vhodom v ulici Diaz 25. Tukaj so izstavili, če smo prav informirani, tudi osebne izkaznice povratnikom iz Argentine in Brazilije, ki so s posebnim parnikom družbe Italija prispeli v Trst in so plačali za pot samo 40.000 lir, to je samo toliko, kolikor je stala njihova oskrba. Med onimi "Tržačani", ki so prispeli iz Italije, je bilo tudi Slovencev s popačenimi, t. j. poitalijančenimi primki. Zanimivo je zabeležiti tudi to, da niso vsi ljudje, ki so se nahajali v tem položaju, prejel svoje izkaznice, ampak samo tisti, o katerih so mislili, da bodo glasovali za Italijo.

Volitve so bile prvič razpisane za oktober 1951, vendar pa tedaj še ni bil gotov seznam volivcev iz Italije. Zato so tedaj uprizarili časopisno gonjo proti generalu Wintertonu in zahtevali odgoditev volitev vse dokler anagrafski urad ne bo s izpolnitvijo volilnih seznamov in dokler ne dosežejo povečane liste (apparentamento). Ti volilni seznam so bili izgotovljeni v marcu, toda bili so se, da se bo zadeva odkrila. Zato so ob proslavi obletnice 20. marca uprizarili novo gonjo proti generalu Wintertonu in zahtevali londonsko konferenco, ker jim tedaj ni kazalo izgubljati več časa.

Tržaški nemiri so bili torej sestavni del italijanskega vojnega načrta. Ti nemiri so privedli do tega, da so zavezniki — vprašanje je, če lahko ali pa so se samo delali lahko — pristali na italijansko zahtevo, posebno na to, da Trst dobi italijanske uradnike na področju notranje in finančne uprave, ker je bilo treba, kakor je 27. marca napisal Corriere della Sera, Tržačanom resno predložiti, da jim Italija v nobenem primeru ne uide (che l'Italia loro in nessun caso non sfuggirà). S tem je pa tudi jasno, da si Italijanski krogi niso pomislili proti tržaškimi volivcem nastopiti z ustrahovanji!

Kako torej izgledajo tržaške volitve, če imajo vse to pred očmi? Kakor bi mogla ugotoviti vsaka

redna preiskava, je anagrafski urad »fabriciral« 50.000 osebnih izkaznic, in sicer za osebe, ki so te izkaznice že imele v Italiji. Tako da so te osebe, kar je gotovo proti pravilom, razpolagale z dvema osebnima izkaznicama. Od teh 50.000 volivcev iz Italije jih približno 7.000 ni prispelo v Trst. Ostane torej 43.000, piši in beri trideset tisoč glasov v prilog italijanskih list.

Vzemimo sedaj številke in jih primerjajmo. Italijanske liste so dobile 106.373 glasov. Če bi odsteli omenjenih 43.000, bi ostalo samo 63.000 glasov, podeljenih v razmerju štiri proti enemu med vladne pristaje in misine (kajti dobili so 83.264 in 23.109 glasov): 51.000 za vlado in 12.000 za misine.

Torej bi imeli sledečo sliko: za Italijo 63.000, proti Italiji pa komunisti 32.000, indipendentisti 29.000, Slovenci 8.000, torej skupaj od prilike 70.000 glasov, kar bi pomenilo večino tržaških volivcev proti Italiji!

Tako lahkoten način prirejanja volitev v mestu, v katerem se križajo takšni evropski interesi, je pač v kričnem protislovju z osnovnimi načeli političnega poštenja in pojmi krščanske morale. Zato sodimo, da je naša dolžnost opozoriti ne le krajevne angloameriške oblasti, temveč tudi vse odgovorne vlade na to, da take postopke, ki morejo izpodkopati do temelja ugled in dostojanstvo mednarodnih ustanov, vzamejo v pretes.

ad.

Izid volitev v okoliških občinah

Z zadoščenjem zremo na podatke o izidu upravnih volitev v naših podeželskih občinah.

Pred kratkim smo imeli priliko opozoriti naše čitatelje na razveljavitev dejstva, da se naše podeželsko ljudstvo čedalje bolj zaveda važnosti skupne borbe tržaških Slovencev za ohranitev Svobodnega tržaškega ozemlja, ker nam je le s tem zagotovljeno, da ne bomo več izročeni na milost in nemilost italijanski ireidentistični fašistični sodrgi. In nismo se varali! Z združenimi močmi so naši narodnozavedni

ni podeželani dobili trdno v svoje roke tri občine na najbolj ogroženem severnem področju tržaškega ozemlja in s tem bistveno podprli našo borbo v Trstu. Pri tem ne smemo prezreti, da je Lista slovenske skupnosti, čeprav z majhnim naskokom, izrgala kominformistom upravo zgoniške občine. Čigava je krivda, da nismo tega dosegli tudi v dolinski občini, pišemo na drugem mestu.

V naslednjem podajamo preglednice izida upravnih volitev v podeželskih občinah.

DEVIN - NABREZINA

Ime politične stranke	Stev. glasov	Stev. sedežev
Lista slovenske skupnosti	1233	16
Kominformistična partija	850	4
Unione Democratici Italiani	620	—
Tržaški blok	162	—
Skupaj	2865	20

ZGONIK

Lista slovenske skupnosti	383	12
Kominformistična partija	399	3
Skupaj	782	15

REPENTABOR

Lista slovenske skupnosti	155	12
Kominformistična partija	77	3
Neodvisna gospodarska lista	54	—
Skupaj	286	15

DOLINA

Lista slovenske skupnosti	1226	4
Kominformistična partija	1348	16
Neodvisna gospodarska lista	150	—
Skupaj	2724	20

Podatki po voliščih

OBCINA DOLINA:

Volišče I. (Dolina - šola): LSS 280, KP 216, NGL 22.

Volišče II. (Dolina - šola): LSS 280, KP 216, NGL 22.

Volišče III. (Boljunec - šola): LSS 125, KP 256, NGL 33.

Volišče IV. (Boljunec - šola): LSS 114, KP 290, NGL 38.

Volišče V. (Boršt - šola): LSS 171, KP 117, NGL 17.

Volišče VI. (Boršt - šola): LSS 182, KP 163, NGL 12.

Volišče VII. (Gročana - šola): LSS 116, KP 10, NGL 17.
Skupno: LSS 1226, KP 1348, NGL 150.

OBCINA ZGONIK:

Volišče I. (Zgonik): LSS 262, KP 236.

Volišče II. (Salež): LSS 121, KP 133.

Skupno: LSS 383, KP 369.

OBCINA REPENTABOR:

Volišče I. (Col - šola): LSS 155, KP 77, NGL 54.

OBCINA

DEVIN - NABREZINA:

Volišče I. (Nabrežina - šola): LSS 319, KP 249, UDI 86, TB 33.

Volišče II. (Nabrežina - postaja): LSS 89, KP 66, UDI 125, TB 22.

Volišče III. (Nabrež. - županstvo): LSS 117, KP 164, UDI 187, TB 26.

Volišče IV. (Sesljan - šola): LSS 144, KP 55, UDI 88, TB 35.

Volišče V. (Devin - šola): LSS 167, KP 136, UDI 123, TB 33.

Volišče VI. (Machinje - šola): LSS 202, KP 46, UDI 8, TB 7.

Volišče VII. (Sempolaj - šola): LSS 195, KP 134, UDI 3, TB 6.

Skupno: LSS 1233, KP 850, UDI 620, TB 162.

Izid volitev v Miljah

Da so Milje komunistična trdnjava, se je izkazalo tudi pri teh volitvah.

Izid volitev v Miljah je naslednji:

Ime pol. str.	Število glasov	Število sedežev
Kom. partija	4659	20
Kršć. demokr.	1705	5
Soc. str. Julij. kr.	768	2
Ljud. zv. za neodv.	502	2
Ital. republ. str.	387	1
Skupaj	8021	30

Zabeležiti je treba precejšen uspeh Ljudske zveze za neodvisnost, ki je prvič nastopila pri upravnih volitvah v miljski občini, in ki je s 502 glasovi dobila dva mandata.

Fašistična nevarnost

Tržaške volitve so na najzgovornejši način dokazale obstoj velike fašistične nevarnosti za naše politično življenje.

Nevarnost je tem večja, ker so s fašistično miselnostjo prežete tudi vse ostale italijanske tako imenovane demokratične stranke v Trstu.

Svetovni tisk je to grozečo fašistično nevarnost pravilno ugotovil in nakazal potrebo po pravočasnih ukrepih.

la v Trstu letos 550 glasov več kot pred tremi leti, to je približno eno petino več. Kdor pomisli, da predstavlja teh 3500 glasov zares zavden, neustrašen in neupogljiv del slovenskega naroda v Trstu, ki se ne klanja tujcu in ne klečeplani pred nikomur; kdor pomisli, kako neznatna je bila naša propaganda — v mejah naših skromnih sredstev — v primeri s propagando in plakati vseh drugih strank, mora priznati, da so te volitve dokazale, da predk slovenske narodne in demokratične misli na Tržaškem!

Kar se nas Slovencev tiče, je neprecenljivega pomena, da so prišle občine Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor pod izključno slovensko-demokratično upravo. To velja posebno za zgoniško občino, kjer so imeli do sedaj kominformisti sami občino v rokah, a so jo izgubili kljub temu, da so bili absolutni gospodarji volilnega aparata. V dolinski občini so imeli kominformisti v rokah tudi ves volilni aparat, so izpuščali iz volilnih imenikov veliko število demokratiških volivcev, toda pri vsem tem bi bili občino kratko in malo izgubili, če jim ne bi prišel občinski tajnik na pomoč z razdiraško listo, ki je ugrabila Listi slovenske skupnosti 150 glasov. Toda končno vse to od Italijancev plačano delo ne bi dolinskih kominformistov rešilo poraza, če ne bi bilo v dolinski občini uničeno preko 250 glasov!

Ne samo v Trstu, ampak v vseh naših občinah so kominformisti številno nazadovali: tako v Dolini, v Repentaboru, v Zgoniku in Nabrežini. Našim ljudem se svita počasi, ali vendar se svita!

Slovenska narodna lista je dobila v Trstu letos 550 glasov več kot pred tremi leti, to je približno eno petino več. Kdor pomisli, da predstavlja teh 3500 glasov zares zavden, neustrašen in neupogljiv del slovenskega naroda v Trstu, ki se ne klanja tujcu in ne klečeplani pred nikomur; kdor pomisli, kako neznatna je bila naša propaganda — v mejah naših skromnih sredstev — v primeri s propagando in plakati vseh drugih strank, mora priznati, da so te volitve dokazale, da predk slovenske narodne in demokratične misli na Tržaškem!

Kulturni narod, če hoče biti res narod, se mora zavedati svoje narodne samobitnosti ter krvnega in jezikovnega bratstva! Le tako se bo ohranil in bo napredoval!

To bodi tržaškim Slovincem v opomin, če nočejo biti od tujcev zaničevani in nočejo izginiti kot stotisoči njihovih prednikov v morju italijanske asimilacije.

Onih 3500 glasov pomeni toliko temeljnih kamnov za našo narodno stavbo, ki jo moramo v Trstu na novo postaviti in zgraditi, če hočemo biti vredni preteklosti naših bazojskih junakov in vseh onih sinov, ki so v zadnji vojni padli za svobodo in neodvisnost našega naroda!

Zato je volivcem Slovenske narodne liste hvaležen za njih res močan nastop vse slovenski narod tudi izven mej STO-ja.

Dr. Josip AGNELETO

Važna švicarska ugotovitev

Neue Zuercher Zeitung z dne 28. maja ugotavlja, da je v Trstu v teku razvoj v korist indipendentizma, ki ga italijanske ireidentistične stranke ne morejo več obvladati.

Prva poročila ameriškega tiska o volitvah

New York Times že prinaša poročila o poteku volitev na Tržaškem.

Dopisnik iz Trsta Händler, ob poudarjanju indipendentističnega uspeha ugotavlja, da čaka indipendentistične stranke v Trstu še te da borba, dokler bodo mogle končno reči, da jim italijanski ireidentizem ni več nevaren.

Kar se tiče udeležbe Slovencev pri volitvah je važna dopisnikova ugotovitev, da dajejo slovenski volivci še vedno veliko večino svojih glasov komunistični stranki in Fronti za neodvisnost.

Za nas so te trditve važnega ameriškega lista zelo pomembne. Vendar gre za prve glasove, po katerih lahko sklepamo, da se tuji tisk začneja temeljiteje poglobljati v naše politične zadeve.

Vpisanih volivcev 200.486

Veljavnih glasov 178.942 93.69 odst.

	Man-dati	1952	1949	Odst.
Demokristjani	28	59.130	65.627	33.1
Komunistična partija STO-ja	6	30.976	35.548	17.3
Fronta za neodvisnost	5	22.416	11.476	12.5
Italijansko socialno gibanje	4	20.557	10.171	11.5
Soc. stranka za Jul. Benečijo	5	10.412	10.747	5.8
Italijanska republ. stranka	4	8.401	9.081	4.7
Italijanska liberalna stranka	3	5.767	3.094	3.2
Slov.-italij. ljudska fronta	1	4.919	3.957	1.7
Tržaški blok	1	4.491	4.860	2.5
Slovenska narodna lista	1	3.559	3.004	2.—
Monarhistična stranka	1	2.910	—	1.6
Italij. socialistična stranka	1	2.608	—	1.5
Fronta monarh. in kvalunkv.	—	1.582	8.252	0.9
Avtonomistično gibanje	—	1.209	2.291	0.7

Komu se morajo zahvaliti?

Kakor smo predvidevali, je bila borba za dolinsko občino trda.

Sprečo pojava Neodvisne liste, ki je izdala stvar slovenske skupnosti v dolinski občini, nismo docela delili optimizma nekaterih, ki so podcenjevali kominformistično nevarnost. Naša zaskrbljenost je bila tem večja, ker smo ugotovili, kako si kominformistično vodstvo na eni strani, na drugi strani pa visoki cerkveni krogi vzpodbujali kandidate Neodvisne liste, naj pod pritiskom splošnega slovenskega ogorčenja ne odstopajo in naj vztrajajo, ker so na pravilni poti... Zares čudna interesna skupnost v borbi proti slovenski skupnosti! Kaj krščanska načela in cerkveni predpisi, ko gre za borbo proti Slovincem?

Tej čudni in nemoralni protislovenski skupnosti moramo danes pripisati dejstvo, če smo izgubili dolinsko občino in če so se v njej komunisti trdno vsidrali!

Kaj poredke k temu kardinal Spellman? Verjetno ne bo čestitaj tržaškemu škofu za tak uspeh...

Kaj poredke k temu kardinal Spellman? Verjetno ne bo čestitaj tržaškemu škofu za tak uspeh...

VEŠTILNIK GORITSKIH

Še bi nas radi zaslužnili

Neki Biagio Marin je priobčil v listu *Messaggero Veneto* od 22. t. m. članek pod naslovom *Italijansko slovensko bratstvo*, v katerem po svoje trdi, da je bila Julijska krajina krivično odvzeta Italiji in priključena k Jugoslaviji, čes da so mesta italijanska, dežela pa slovenska; vendar pa da so le mesta tista, ki dajejo značaj vsej pokrajini in jo vladajo.

«Ni ga na svetu bolj miroljubnega naroda od italijanskega, ki sta mu vojaštvo in zavojevalna politika že po naravi zoprnika».

Biagio Marin kaže, da ne pozna ali pa da ne pozna poznati italijanske zavojevalne politike ter prave in edine težnje vse italijanske politike, ki so skozi in skozi ekspanzionistične. Kdor pa je ekspanzionist, je nujno tudi imperialist in seveda militarist ter nasilnik.

Tako je Italija že pred koncem prejšnjega stoletja napadla Abesinijo in si priključila Eritrejo. Potem je leta 1912 napadla in si prisvojila Libijo.

Z Nemčijo in Avstrijo je že v prejšnjem stoletju sklenila znano tristransko pogodbo, ki je bila napeterna proti Slovanom in imela za cilj medsebojno delitev slovenskega ozemlja.

Po izbruhu prve svetovne vojne pa so se italijanski politiki dolga časa obotavljali, predno so se odločili, stopiti v vojno proti Avstriji. To pa zato, ker so iskali, od koga dobi več, ali od Avstrije ali od njenih nasprotnikov, kot smo nekdo že povedali v *Demokraciji* in kot jasno izhaja tudi iz knjige Antona Salandre *La Neutralità Italiana*.

Po prvi svetovni vojni je Italija krivično dobila Julijsko krajino, kjer je prebivalo šest sto tisoč Slovanov in kjer so Italijani bili v manjšini.

Teh 600.000 Slovanov je nato Italija obsodila kratko in malo na smrt ter jim zato zaprla vse šole, vse kulturne zavode in ustanove, jim uničila vse gospodarske zavode, slovenske kmetije je gonila na dražbo in jih na ta način pokopavala, da je nanje naseljevala italijanske kolone.

Vse slovenske učitelje, profesorje in v sploh vse javne uslužbence, je Italija ali odpuštila iz službe ali pa premestila v notranjost države. Političnih opominov, konfinskih ter obsod na zapor in na smrt stoji Slovan v Julijski krajini toliko primerov, da bi si jih G. Biagio Marin ne upal popisati v enem

letu, če bi vsak dan napolnil vse štiri strani lista *Messaggero Veneto*...

Značaj nekega ozemlja kaže narod, ki na njem prebiva, ne pa nasilna policijska politika, ki jo tuja oblast nad tem narodom izvaja. Če so bili v mestih tudi Italijani, so ti bili ali priseljenec po vojni na škodo Slovanov, ali potujoči Slovani, Pristnih avtohtonih Italijanov je bilo tako malo, da se jih Slovani niso mogli bati!

Sam Antonio Salandra priznava, da so bili v Avstriji, na primer v Trstu in Tridentu, italijanski državljani v javnih službah! Seveda na škodo Slovanov!

Da ni dajalo in ne daje mesto značaja deželi, dokazuje najlepše dejstvo, da Zader in Reka, ki sta izgubili zaledje, nista mogla živeti pod Italijo, in da tudi Gorica, ki je izgubila svoje slovensko zaledje, ne more živeti!

Mesto živi od zaledja in ne obratno!

no! Zato ima zaledje odločilno moč in prvenstveni značaj nad določenim pokrajino!

Leta 1935 pa je Italija zopet napadla Abesinijo in si jo prisvojila. Nato je leta 1938 vdrla v Albanijo in si jo tudi prisvojila!

Nato je Italija leta 1940 napadla Grčijo in aprila 1941 se Jugoslavijo, potem ko je 10. junija 1940 napovedala vojno Franciji in Angliji, ter jo napadla.

Ali je tak miroljuben značaj italijanskega naroda, ki mrzi militarizem in zavojevanja tujih dežel in narodov?

Končno zaključuje Biagio Marin svoj članek z grozno, naperjeno proti Slovanem, da pride dan, ko se Italija zopet povrne v njihove kraje!

S tem svojim zaključkom je Biagio Marin zopet poudaril napadalni in nasilni značaj italijanskega naroda!

Kaj več dokazov?...

Evhariščni kongres v Standeržu

Evhariščni kongres je uspel nad vsako pričakovanje! Ogromna množica Slovencev je ob tej priliki pokazala javnosti svojo versko in narodno prepričanje. Domačini so se res potrudili in primerno okrasili hiše in poti, po katerih se je vila dolga procesija.

Nestrpno smo pričakovali napovedan pozdrav goriškega nadškofa v slovenskem jeziku.

Začel je svoj govor res v našem jeziku in nas prav prisrčno pozdravil. Opazili pa smo, da slovensčine ne pozna, za kar se je tudi sam opravičil. Kljub temu smo prepričani, da se bo naš nadškof vedno potrudil, da nas bo tudi v bodoče ob vsaki priliki pozdravil v našem jeziku.

Razkačen zaradi velike udeležbe Slovencev na tem uspešnem evharištnem kongresu — bilo nas je kakih šest tisoč — je *Giornale di Trieste* od 19. t. m. suho poročal samo, da se je bil v Standeržu »il congressino« (kongresič) z udeležbo nadškofa, ne da bi kakor koli omenil, da je bil to evhariščni kongres goriških Slovencev.

Ali v šolo — ali na delo?

Kadar gredo otroci v enajsto ali dvajseto leto, začne starše mučiti vprašanje: ali bi jih poslali v nadalje, višje šolanje ali na delo, da si začne otrok čimprej sam služiti kruh? Nekateri starši sicer najprej pošljejo otroke v srednje šole, pa si po treh letih, ko otrok opravi malo maturo, zastavijo isto vprašanje: ali še v šole ali v službo?

Naš odgovor bi bil: na vsak način otroka v srednje šole, v nadalje nji študij, dokler si ne pridobi vsaj polne srednješolske izobrazbe z veliko maturo, naj bo že na kakršni koli srednji šoli — strokovnega ali gimnazijskega tipa.

Govorimo kajpak Slovincem na Tržaškem ozemlju in onim v Italiji, bodisi na Goriškem ali Benetškem. Prav zaradi izrednih razmer tu ob Adriji in sploh tostran jugoslovenske meje velja, da naj čimveč slovenske mladine študira!

Ko bi živeli v lastni svobodni domovini, v lastni narodni državi na primer v Sloveniji in Jugoslaviji, bi verjetno nikomur ne prišlo na misel, da bi agitiral za srednješolski in akademski študij naše mladine. Vsak državljan se bo že sam odločil, kakšen poklic naj izbere svojim otrokom. Tudi v drugih deželah ni slisati, da bi agitirali za višji študij. Ponekod se celo

lo pritožujejo, da preveč mladine študira, tako da ne morejo vsi dobiti izobrazbi primernih služb in povzročajo brezposelnost.

Pa kje danes ni brezposelnosti? Med ročnimi delavci vsekakor se vedno več kakor med izobraženci. Toda mi ne živimo v rednih in normalnih razmerah kakor kje sredi Jugoslavije ali Francije, temveč je naša posebnost ta, da po državljanstvu spadamo k STO-ju ali Italiji, po narodnosti pa povsem drugam, namreč k jugoslovanskemu zaledju; bivamo tik ob državni meji, smo raztreseni od Trbiža do Mirne v Istri in pomešani z Italijani, nismo niti bogastva niti oblasti in skopa je naša zemlja. Ta položaj nam narekuje, da svoji mladini gradimo bodočnost čimveč na temelju višje izobrazbe.

Razlogi za to so vsaj trije: 1) da se politično, gospodarsko in socialno bolje uveljavimo nasproti Italijanom; 2) da vzgojimo solidno izobraženstvo za celotni narod, ki danes v sponah komunizma ne more oblikovati pravilno mladine; 3) da naši mladini omogočimo bolj zanesljivo srečo.

Če torej agitiramo, naj bi slovenski štarsi na STO-ju in v Italiji dali svoje otroke čimveč študirati v srednje in visoke šole, imamo za to tehtne razloge in jih skušamo v naslednjih vrsticah utemeljiti.

Bivamo skupaj z Italijani kot manj imoviti Italijanov je na našem ozemlju od Trbiža do reke Mirne v coni B več kot nas, imajo več bogastva, boljše službe in vsa oblast v rokah. Od nekdanj so bili Slovenci zlasti v Trstu gospodarji, socialno in politično podrejeni italijanski vsemogočnosti in oblasti desetkrat bolj, kot bi to dovojevalo številčno razmerje. V Trstu nismo imeli vse do leta 1945 nikdar niti lastnih srednjih šol (razen skromne izjeme privatne Ciril-Metodove šole). Slovence in Slovanke so Italijani cenili kot dobrejake težaka ali kot zvesto služkinjo, kot vestnega čuvaja ali solidno vratarico, dočim so slovenskega uradnika ali samostojnega slovenskega obrtnika ali celo trgovca že bolj postrani in mrko gledali. Vse višje službe v javni upravi, bankarstvo, promet, veletrgovina, kapital — vse to je bilo in je le v rokah Italijanov. Slovenci smo bili v Trstu in Gorici vedno le hlapci, Italijani le gospodarji!

Danes enako kot pod fašizmom, pod fašizmom enako kot pod Francijo. Sprehodimo se malce po tovarnah, javnih delih, gradnjah, po pisarnah, po pristanišču, po skladiščih, po tramvajih in železnici. Povsod enako: inženir Italijan, šef urada Italijan, delovodja Italijan, nadzornik ali inšpektor Italijan.

Smrtna kosa

Po dolgi in mučni bolezni je preminul 74-letni Gašper Hočvar, delavec v pokroju. Pokojni, po rodu iz Sturije, je bil kot voznik v službi skoro vse življenje pri Hmelakovih v Lokavcu, kjer je preživel dva gospodarja. V mladosti je vozil v Trstu, pozneje na Koroskem in večino življenja doma; spadal je med furmane starega kova.

Naj mu bo lahka domača zemlja, kajti pod Cavnomo.

Smešna vloga

Slovenski tisk se stalno pritožuje nad krivicami, ki jih Slovenci v Italiji trpimo skoro bi rekli v vsakem oziru. Tudi dejanski napadi na Slovence v Italiji niso redki. Oblastva in vlada pa molčijo in ničesar ne ukredujejo v zaščito naše manjšine in našega človeka.

V javnih uradih naš jezik ni priznan. Iz slovenskih šol so izgnali vse učence in dijake slovenskih opantonov. Nasilno so Italijani pod nosom policije prepričali proslavo pesnika Prešerna. Kinodvorano za slovenske prireditve na Trstniku so podjetniku prepovedali dati v najem tudi samo za nedeljo predpoldne! Bombnih atentatov na slovenske trgovine štejem skoraj vsako leto enega in policija krivce ne more izslediti. Slovenski razred v Krmini so krivično zaprli letos meseca januarja. V Ločniku pa so prepričali njegovo otvoritev z nastopom tamošnjega karabinjerskega poveljnika. Prefekt Palamara je izjavil, da ne dovoli pomnožitve Slovencev v Gorici!

Pred kratkim sta bila dva finančna stražnika tiho kaznovana in premeščena, potem ko je glasno slovenski tisk protestiral nad njihovim krivičnim ravnanjem s krajevnim slovenskim prebivalstvom! Mnogokrat se je slovenski tisk pritoževal, ker so razni javni organi prepovedali govoriti slovenski ob meji. V samem občinskem svetu pride vselej od burnega kričanja in vpitja proti slovenskim svetovalcem, ko ti zahtevajo pravico, po služevati se svojega materinega jezika.

In tako dalje, in tako dalje! Vse to je neki slovenski govornik iznesel po radiu v Trstu ob priliki volilne propagande!

In ker je ta govornik vse to povedal na italijanski radijski postaji in v italijanskem jeziku, da ga je lahko slišala vsa javnost, se je znani prof. Digianantonio tako močno užejal, da je poslal goriškemu županu pismo, naj ves občanski svet, in tudi slovenski svetovalec,

podpišejo izjavo, da se Slovincem v Italiji godi vzorno!...

To smešno vlogo je bajé župan vzel resno v poštev, ker so italijanski časopisi objavili, da je potrdil prof. Digianantonio, da se Slovincem v Italiji res ne godi slabo!! S tem pa je le zamašil usta volku! Saj so županu gotovo znane, poleg gori navedenih, tudi vse težke krivice, ki se godé našim 50 tisočim bratom v videmski pokrajini, ki nimajo niti enega samega razreda slovenske osnovne šole!

ŠOLSKÉ VESTI

Sprejemni izpiti v Trstu

Ravnateljstvo nižje srednje šole s slovenskim učnim jezikom sporoča, da se vrši vpisovanje za sprejemne izpite vsak delavnik od 9. do 12. in od 15. do 17. ure v tajništvo ulica della Scuola Nuova 12.

Vpisovanje se bo zaključilo 5. junija 1952. Vpisati se morajo tudi tisti, ki zaradi bolezni ali kakke višje sile ne bodo mogli polagati sprejemnega izpita v junjskem roku.

Na prošnji za vpis je treba navesti: ime, priimek, očetovo ime in poklic, materino ime in deklinski priimek, rojstni kraj in datum, bivališče, prejšnja šola in razred. Prošnja mora biti napisana na kolokovanem papirju za 24 lir.

Na pošti je treba plačati 150 lir na c/c 11-124, v tajništvo pa za papir in kolek na diplomu 150 lir.

Prošnji je treba priložiti:

1. rojstni list anagrafskega urada, kolokovan s 24 lirami;
2. potrdilo o istovetnosti;
3. potrdilo o precepljenju koz.

Privatni izpiti na drž. šolah

Prošnje za vse vrste privatnih izpitolv za poletni in jesenski rok na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom je treba vložiti do 31. maja. Naslovljene morajo biti na ravnateljstvo dotične šole in spisane na kolokovanem papirju za 24 lir. Razpored izpitolv bo pravočasno razobešen na šolski oglasni deski. Vsa ostala pojasnila dajejo tajništva med uradnimi urami.

Imenovanje na osnovnih šolah

Višja šolska uprava sporoča, da je v pripravi uredba za vlaganje prošnje za začasna in nadomestna mesta na slovenskih osnovnih šolah za šolsko leto 1952-53.

Prošnje se bodo vlagale do 10. junija 1952.

Prizadeti naj si že vnaprej pripravijo vse potrebne listine, ki bodo iste kot vsako leto.

Počitniško letovanje SDD

SDD je prevzelo letos vodstvo in upravo obmorskega počitniškega letovanja v Devinu.

Pozivamo zato vse učiteljsko, ki namerava sodelovati, da vložijo nemudoma tozadevne prošnje na SDD v Trstu, ul. Machiavelli 22-II.

Izpiti na slov. srednjih šolah v Gorici

Obe maturi (licejska in učiteljska) se pričnejo 1. julija ob 8.30 zj. s pismeno nalogo iz italijanščine in se bosta nadaljevali po vrstnem redu, ki bo pravočasno javljen na razglasni deski liceja ozir. učiteljskega v ul. Croce 3. Vsi ostali izpiti (sprejemni, vstopni, razredni) se pričnejo 16. junija ob 8.30 zj. z nadaljevanjem po vrstnem redu, ki bo pravočasno javljen na razglasni deski šol.

Za pristupitev h kateremu koli od teh izpitolv je treba vložiti na ravnateljstvo šole prošnjo na kolokovanem papirju za 24 lir najkasneje do 31. maja. Prošnji je treba priložiti vse predpisane listine, kakor jih navaja objava na razglasni deski šol.

Občinska seja v Sovodnjah

V petek popoldne 16. t. m. je bila seja občinskega sveta v Sovodnjah, na kateri so ugotovili, da znaša primanjkljaj občinske blagajne za tekoče leto 1.200.000 lir. Sklenili so, da ga bodo krili s posojilom, ki bo stalo okoli 9.50 odst. obresti.

Stroškov za združnega živinodržavnika Sovodnje - Gorica - Steverjan bo sovodnjska občina nosila 24, steverjanska 13, goriška pa 61 odstotkov.

Po zadnjem ljudskem štetju je veliko dela v anagrafskem uradu, zato je svet sklenil, podaljšati še za nekaj mesecev službo uradnic gospodini Stekar. Košnjo trave na občinskih travnikih pa bodo dali še naprej v najem za eno leto. In kar se tiče službe občinskega cestarja, bo ta razpisana z natečajem, ki bo še objavljen, verjetno pa odprt od 1. do 10. junija t. l.

Nato je občinski svet sklenil, povšati plačo občinskim uradnikom in uslužbencem v smislu zakona od 8. aprila t. l. Tudi oskrbniku vodne črpalke na Peči so odobrili nagrado v znesku mesečnih 600 lir.

Svet je sklenil tudi, da se prosi pristojna oblast, naj bi podaljšala za nekaj mesecev delovno središče, ki gradi cesto na Vrh, ker bi podaljšanje središča omogočilo ureditev tudi občinskih jarkov. In z ozirom na zidarski tečaj, ki ga bodo odprli v Sovodnjah, je občina pripravljena odstopiti brezplačno zemljišče, kjer bi kakih 30 gojencev skozi šest mesecev gradili enonadstropno hišo.

Na eni prihodnji sej pa bodo določili najemnine za šolski vrt, o katerem so sklenili, da ga dajo v zasebno obdelavo.

Občinski svet pa je zavrnil prošnjo orožnikov, da bi jim prepletkali nekatere prostore njihovih prostorov, ker spada to delo v pristojnost in dolžnost pokrajinske uprave.

Končno so na seji razpravljali tudi v zadevi škode, ki jo nedelji

ski izletniki delajo na njivah in travnikih vzdolž Vipave. To zadvo sta sprožila zastopnika naše liste gg. svetovalca Peter Tomsič in Venceslav Černic. Sklenjeno je bilo, da se pozovejo lastniki omenjenih zemljišč, naj stavijo opozorilne in v svarilne tablice, ki naj opozorijo izletnike na odgovornost za škodo.

V zadevi dohodkov od prostega pasu (zona franca), ki jih mora biti deležna tudi sovodnjska občina, je župan poročal na seji, da je naslovil na pristojno ministrstvo posebno vlogo, ker krajevni uradi zanikajo Sovodnjam pravico do odstotkov od teh dohodkov.

DOBERDOB

Igra Divji in nedeljski lovec, ki jo je v nedeljo priredil domači pevski zbor, je izpadla dobro. Pohvala gre vsem igralcem, ki so pokazali, da imajo talent tudi za igranje, ki je jim bilo zadovoljivo, kar priča, da naše ljudstvo ljubi kulturne prireditve kot nekdanj naši očetje.

Tečaj za zidarje

Pred kratkim se je začel v Gorici teoretično-praktični tečaj za usposabljanje zidarjev. Tega tečaja se lahko udeležijo brezposelni delavci, ki so bili 5. maja vpisani v seznam brezposelnih na goriškem Uradu za delo in imajo od 18 do 40 let. Tečaj bo trajal približno tri mesece in medtem bodo tečajniki prejeli dnevno po 200 lir poleg navadnih dokladov za družino. Ob zaključku bodo prejeli usposobljenostno spričevalo in nagrado v znesku 3.000 lir. Kot slušatelja se lahko prijavijo tudi drugi delavci, ki pa ne bodo prejeli nobene podpore ali nagrade, pač pa se lahko ob zaključku prijavijo k izpitu in dobiti tako tudi ti omenjeno spričevalo.

Vsakovrstno pohištvo: **Tovarna pohištva**
SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE ITD. - PO NAROČILU
IZVRŠI VSAKO DELO - POROSTVO ZA DOBER NAKUP - TOVARNISKE CENE - DELO SOLIDNO - DO MACA TVRDKA.
PRINČIČ
KRMIN
Cormons prov. Gorica

IZ DEŽELE ZATIRANJA

Popotni vtisi švicarskega pisatelja L. Schmid

Ugledni švicarski pisatelj Schmid, ki je lansko leto napisal izčrpen članek o razmerah na Koroskem in ga priobčil v *Schweizerische Rundschau*, je nedavno obiskal tudi Slovene v Italiji. Nadseginjen je bil nad lepoto Sv. Viharja in drugih krajev. Našemu uredništvu je dovolil, da sme iz njegovega novega članka, še preden bo objavljen v švicarskih listih, objaviti kakšne odlomke. Prevedli smo odlomek, ki govori o Beneški Sloveniji in ki ima zanimiv naslov *Demokratische Paradoxen an der Ostgrenze Italiens* — Demokratična protislovja na vzhodnih mejah Italije.

V Italiji doživlja vsak korak presenečenje, te ali one vrste.

V Gorici sem se radovedno oziral po čednem, prajznem, sončnem mestu, ki ima eno tretjino slovenskega prebivalstva, okolica pa je sploh vsa slovenska. V kioskih sem videl razne časopise, italijanske, pa tudi slovenske in celo furlanski list (*Patrie dal Friuli*). Slovenski listi so imeli takrat z debelim naslovom napisano: *Tribunale speciale in Slovenia*. Pozanimal sem se, kaj pomeni to, in neki Slovenec mi je pojasnil, da je za časa fašizma obstajalo v Italiji posebno fašistično sodišče, ki je z raznimi obsodbami hotelo stresti vse slovenske narodne ljudi s konfinacijami. Tako je n. pr. bil obsojen na 34 let ječe tudi sedanji vodja slovenske manjšine v Italiji, adv. dr. Avgust Sfiligoi. Po padcu fašizma je sodišče prenehalo, tisti sodniki so bili obsojeni, obsojene žrtve pa so se pred koncem vojne dosegle svobode. Toda zgodilo se je, da so eno teh izpuščenih žrtev, adv. dr. Sfiligoi, predsednika Slovenske demokratske zveze, spet zaprli, češ da mora odslužiti še ostalo kazen, ki so mu jo nekoč naložili fašisti.

Debelo sem pogledal in nisem mogel verjeti, da je De Gasperi zamenjal Mussolinija. Kakšen paradoks v italijanski krščanski demokraciji! (Poslej sem izvedel, da je italijanska vlada na pritisk ameriškega veleposlanika v Rimu dr. Sfiligoi vendarle spustila na svobodo. Toda imel je še sodno obravnavo!)

Gospod, ki mi je to razlagal, je bil zelo priazen. Tudi mi je nekoliko razkazal po mestu. V razgovoru mi je povedal še neki drug demokracijski italijanski paradoks. Tisti, ki so iz bivših italijanskih provinc, ki jih je dobila Jugoslavija, pribežali v Italijo in tukaj prosili za italijansko državljanstvo, v svobodni, demokratični Italiji ne smejo dati svojih otrok v šole s svojim materinim slovenskim jezikom, medtem ko rojeni Italijani, če hočejo, lahko dajo svoje otroke v slovenske šole.

Hudobija, prava stara fašistična hudobija raznarodovanja je tudi poslej v demokratični, krščanski Italiji v vsej moči! mi je bridko potožil spremljevalec.

Razgledoval sem se po lepi okolici. Mikalo me je, da bi se napotil tudi k slovitemu svetišču na Sveti gori. Toda ta kraj je že za železno zaveso in ni bilo mogoče tja. Obžaloval sem, a moj spremljevalec mi je dejal, da bi kot Svecar verjetno dobil potno dovoljenje. Domačini pa, ki so doslej tako radi romali na Sveto goro, hodijo poslej na Staro goro pri Cedadu. Tudi tam je slavno Marijino svetišče, vredno, da si ga ogledam. Z avtom da sem lahko že v 3/4 ure tam.

Zares sem si najel avto in švignil proti Cedadu. Dan je bil čudovito lep, razgled sijalen. Sofer mi je spotalno pripovedoval in razlagal, da se ves čas voziva skoraj tik ob jugoslovanski meji, ki je nekoč bila avstrijsko-italijanska. Ko sva se z avtom dvigala v hrib proti Stari gori, se mi je odpiral prelep gorski svet. Tik do obzidja neke trdnjave sem se zapeljal. S svetlim spoštovanjem sem nameril korak v nekako srednjeveško mesto, potlakovano z nerodnimi kamni. Stopim v svetišče, ki je zelo prisrčno, vendar majhno, prava škaticla v primeri z našim Einsiedelom. V glavnem oktarju se dviga ljubeč, nekoliko črnatost kip Marije z Jezusom. Mariji je ljudstvo navesilo vse polno veriže in draguljev.

Ujel sem se — bila je nedelja — zadnjo sv. mašo z italijanskim pridigom in italijanskim petjem. Po maši pa je ljudstvo ostalo še v cerkvi in nenadoma — proti mojemu pričakovanju — zapelo po slovensko.

Spraševal sem se, kako je to, da med mašo niso nič peli po slovensko in jim tudi nihče ni nič pridigal po slovensko, kot sem to čul v Gorici. Pri cerkvenih vratih je stal vitek mladenič. Po vsem videzu je moral biti dijak. Vprašam ga, če so morda ljudje, ki prebivajo tod, Slovenci. Mladenič mi je tujeu takrat vljudo ustregel. Dejal mi je, da so ženske, ki so pele, iz Benečije, Beneške Slovenije,

Sprva nisem razumel, čemu to deželo spravlja v zvezo z Beneškimi, potem pa mi je bilo jasno, da je ime ostalo iz časov, ko je šlo tu gošpodovalna beneška republika. Fant mi je, uvidevši, da mi italijanščina gre bolj trdo, začel razlagati v francoščini. Pokazal mi je vse okrog in povedal, da je ljudstvo tukaj slovensko. Ze skoraj pred 1400 leti so se Slovenci naselili po teh hribih in dolinah, živeli pod oglejskimi patriarhi ter beneškimi doži in vedno uživali popolno avtonomijo do Napoleonovih časov.

»Če so tukaj Slovenci, zakaj pa potem v cerkvi pri maši niso peli po slovensko? Zakaj jim tudi nihče ni pridigal po slovensko?« sem si želel razjasnitve vprašanja. Mi me je že v cerkvi obšlo.

Mladenič je, vzklknil nekam potro: »Zakaj niso peli po slovensko med mašo? Saj bi, še prav radi! Pa jim je slovensko petje v cerkvi med mašo prepovedano! O tem, da bi jim kdo po slovensko pridigal, pa še misliti ni!«

Debelo sem ga pogledal. Kot švicarskemu državljanu mi je to bilo docela nepojmljivo. »Kaj ni tukaj demokracija? Kje pa živite?« sem se presenečeno ozrl vanj.

Fant je zamahnil z roko: »Živimo v demokratični Italiji! Toda demokracija je le na papirju in na jeziku, v praksi pa prav v tej pokrajini vlada najgrši fašizem!«

»Tako? Menda se cerkveni krogi vendar niso tako daleč spozabili?« »Na žalost je pri nas leta 1933 videnska škofija docela klonila fašističnemu pritisku in fašističnim načrtom. Do tega leta ni bilo v Benečiji nobenega italijanskega duhovnika, po tem letu pa je škofija začela nastavljal v naše slovenske kraje italijanske duhovnike, slovenske duhovnike pa je premeščala v italijanske odtod furlanske kraje, dasi je za tiste kraje bilo dovolj italijanskih odtod furlanskih duhovnikov!«

»Zalostno! Neumljivo! Vendar so vsaj po padcu fašizma to krivico morali popraviti, ali ne?«

»Kaj še! Ostalo je, kot je bilo. Se celo nadaljuje se!«

»Oprostite, kdo pa je vaš škof?«

»Eh, naš nadškof v Vidmu je iz

Lombardije doma. Noče nič upoštevati lokalnih zadev ne furlanskih ne naših slovenskih! Tisočletne pravice in navade domačinov popolnoma ignorira. Glejte, samo v dolini Nediže, v docela slovenskih krajih je duhovščina skoraj samo italijanska in ti duhovniki ne razumejo niti besedice jezika, v katerem ljudstvo govori in moli. Zato tudi ne pridigajo po slovensko, ne uče krščanskega nauka po slovensko, celo sami ljudem branijo v cerkvi slovensko molitev in slovensko petje!«

»Kje je pa vest? Odgovornost pred Bogom? Taki ljudje vendar ne spadajo v dušnopastirsko službo! Če bi že bilo nekaj posameznih vernikov tujega jezika, bi se razumeli, dasi bi se dušni pastir tudi za te moral potruditi. Tu pa gotovo gre za cele župnije!«

»Za 50.000 beneških Slovencev gre!«

»Vase ljudstvo bi moralo proti tem krivicam protestirati! Saj vendar še višji cerkveni krogi, sam papež!«

»Naš nadškof v Vidmu se izgovarja, da je tukaj Italija, da ima ljudstvo italijanske šole in da bi po 80 letih priključitve k Italiji že moralo znati državni jezik!«

»Znati državni jezik, prav! Toda zaradi tega se vendar ne bo odreklo materinemu jeziku! Se ne more in tudi ne sme! Tudi pri nas v Švici znajo vsi Italijani nemški ali francoski, pa jim nihče ne odreka pravice do njihovega materinje jezika ne v cerkvi in ne v šoli! Saj je vendar tudi Kristus dejal: »Pojdite in učite vse narode!« Gotovo v njihovih jezikih! Vsako drugačno ravnanje je proti naravnemu pravu in krščanski zapovedi ljubezni!«

»Pa se tuja duhovščina pri nas opravičuje, da ljudstvo ne mara več slovenskega jezika in slovenskih duhovnikov v župniji!«

»Tega pa ne verjamem! To naj grede pravit komu drugemu in ne javnosti! Kje in kdaj je pa še ljudstvo zametalo svoj materin jezik in klicalo v deželo tuje učitelje? Samo od sebe nikoli! Ne!«

»Oni ob vsakem takem primeru postrežejo s podpisli!«

»Se pravi, da iščejo izdajalcev

in jih plačujejo kot povsod po svetu. Ljudstvo samo od sebe gotovo ne podpisuje!« Kar trla me je nevolja.

»Kaj pa, kak domač slovenski katoliški časopis imate?«

»Tako bi nam bil potreben, ko ni v cerkvi domačega krščanskega nauka, pa na naš domač, slovensko-beneški krščanski tisk se misli, da ne smemo! To bi bila v očeh demokristjanov največja izdaja italijanske države! Saj je celo katoliški katekizem, ki ga je odobril prejšnji škof in ki je bil pod fašizmom prepovedan, še sedaj prepovedan kot državni nevarna knjiga... Tudi zoper slovenski molitvenik so se besno zagnali!«

»Pri nas v Švici bi takšne kroge zaprli! Da more katoliški škof in njegova duhovščina tako ravnati, mi resnično ne more v glavo! Povsod na svetu so vendar narodne manjšine zaščitene in Cerkev je prva politična, da jih štiti in brani!«

(Konec prihodnjic)

Drugi baletni večer SDD v Trstu

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu je dne 13. maja tega leta priredilo v Avditoriju zelo uspešen drugi baletni večer. Spored je bil zelo obširen, pesten in skrbno pripravljen. Nastopile so gojenke baletne šole SDD pod vodstvom baletnega mojstra gospoda Petra Gresserova-Golovina, ob sodelovanju je samostojnih plesalk.

Balet moramo primerjati z re-produktivno glasbo. Kakor umetnik na glasbilo hoče s svojo spretnostjo in dovršenostjo do suptilnosti prikazati vsebino skladbe, tako tudi plesalec s svojo držo telesa, kretnjami in mimiko nam pred očmi glasbeno zamisel. Glasbenemu izrazu išče in ustvarja najbolj podajajočo kretnjo. Plesalec mora imeti za balet poseben »dar božji«, v prvi vrsti dober posluš, čut za ritem, tempo in estetiko poleg svojih posebnih telesnih vrtil. Kakor je glasbeni umetnost prešla razne dobe, od klasične preko romantične, impre-

sonistične do današnje moderne, tako se je tudi balet vzporedno s tem razvijal od francoskega baročnega minueta do sodobnega ekspresionizma, od klasične ritmike do globoke tragike.

Gojenke baletne šole SDD so nastopile v treh skupinah, razvrščene po starosti in sposobnosti.

V prvem tečaju je sodelovalo sedem najmlajših gojek med četrtem in šestim letom starosti. Izvajale so Čajkovskega Lutke in Delibesov Cvetlični valček. Ze sam pogled na to najmlajšo skupino, ki je s svojo priršenostjo, otroško ljubkostjo, a pogumno znala s svojimi kretnjami slediti glasbenemu izrazu, nam je povedal, da balet pripada sestavnemu delu otroške vzgoje.

Najmlajši plesalki, Erika Fonda in Majda Petkovšek, sta zaplesali C. Crammondov Otroški valček s prav otroško priršenostjo. Posebno nastje očarala Majda Petkovšek v Svatbeni polki iz Ziljske doline, ki je samozavestno, pogumno z drobcenimi nožicami kot Korošica marširala glasbeni ritem.

Sest gojek drugega tečaja so skladno izvajale Čajkovskega Kitajski ples in Čibulkovo Gavoto. Iz te skupine moramo imenovati duet Anica Borjan - Metka Ostan, ki sta v Tirolskem plesu pokazali prav lep napredek. Mlada plesalka Anica Borjan nas je kar iznenadila v Ruskem plesu. Kot mlad kazak je podala ta ples z lahko in pristno ognjevitostjo. Silva Kobalova je Čardaš podala elegantno.

Devet plesalk tretjega tečaja so se nam predstavile v Smetanovi Polki, Straussovem Valčku in Baronovičevem Kolu. Priznati moramo, da je ta skupina pokazala s svojim pravilnim in izvrstnim izvajanjem prav lep napredek. Mlada plesalka Sonja Husu je v Moravskem plesu plastično in karakteristično prikazala najbolj izrazite dogodke iz mornarskega življenja.

Ta del sporeda so izvajale gojenke baletne šole SDD, ki zaslužijo za uspeh lepo priznanje, kar je tudi zasloga njihovega baletnega mojstra.

Ostali del sporeda je bil izpolnjen s solističnimi točkami sodelujočih plesalk.

Iva Rolihova se je predstavila v Griegovem Pomlad, Delibesovem Valčku in Schubertovem Utruku. Plesalka vidno napreduje in se razvija, njene kretnje postajajo bolj skladne in izvršne.

Lidija Cumakova je nastopila v Hellerjevi Tarantelli in v Bojarskem plesu. Ti dve točki je podala prepričljivo, živo in elegantno kot prava Ruskinja. Sandra Razdorova nas je iznenadila s svojo izvršno groteskno igro v Griegovem Palčku, a v Mozgovskya Serenadi s svojo ljubkostjo.

Razodetje večera pa je bila mlada plesalka Anica Zerjavova. V Labodjem spevu je podala tako tragiko, da smo bili kar presenečeni! Njena tehnika je skrbno grajena, ki jo diži izvršna ustvarjalnost; ročna mimika in drža telesa sta bili izgrajeni do potankosti. Doživeti je bilo tako silno, da se nam je zdelo, da jo bo strlo. Res je, da obahja desetletno baletnega udejstvovanja, toda umetnica je stara komaj 15 let! Tudi v Musorgskega Gopaku je pokazala krasno pristno tehniko in izvršnost! Tudi mi se pridružujemo k uspehu in čestitkam tega jubileja mlade umetnice. Vse točke je ritmično neoporečno spremljala na klavirju gospa Ksenija Orehova.

SDD smo hvaležni, da nam je pripravilo z neumornim prizadevanjem tako lep baletni večer. Upamo, da bo naše občudovanje pri prihodnjem baletnem večeru še večje.

Dr. F. D.

SLOV. DOBROD. DRUSTVO
V TRSTU

ponovi na splošno zahtevo
dne 1. junija t. l. ob 17. uri
v Avditoriju

II. BALETNI NASTOP

vseh treh tečajev svoje baletne šole pod vodstvom prof. korošografa Petra Gresserova-Golovina

VABI LA dobite: na sedežu društva, ul. Machiavelli 22-II; v tiskarni Adria, ul. S. Anastasio 1-c; v trgovini Lupše, ul. Coroneo, vogal ul. Rismondov; v trgovini Udovič, ul. Mazzini 44; v tobakarni Prosen, Sv. Ivan; v mirodilnici Scheimer, Barkovlje; v trgovini Kalin, Opčine; v gostilni Mahnič, Bazovica; v gostilni Jadran, Campo S. Giacomo ter pri vseh odbornikih in poverjenikih društva.

NOVICE z VIDEMSKKEGA

Modruost Beneške republike in modruost Italije

Kadar leta 1420 Benečani so sparjeli pod svojo varstvo tudi *Landarsko in Mjersko banko* (Schlavia Veneta - Beneško Slovenijo), ne-le, da so jim potrdili vse stare pravice, ampak so jim dali tudi nove privilegije, ki potle, dokler nje padla Republika, usaknovi Doge je potrdil z novim patentom (dekretom). Pustil so jim njih sosednje (kamune), njih sodnije, njih parlament (arengo), njih jezik in se niso čisto nič umešavali v njih administracijo. Pravica Banke je lahko obsodila v ječo (parazon) in tudi na smrt, brez potarjila od Republike. Se vid: če so Slovenja aretirali v Cedadu al kje drugod na Laškim, so ga muorli izročiti Landarski al Mjerski banki; samuo Banka je imela pravico soditi Slovenja. Njeso tirjali nobenega dauka, nobene takse, ne sudadu za Republiko. Edno samo dužnostu so imeli beneški Slovenci do Republike: varvat mejo al konfin prout Austriji.

Modri Benečani so vjedli, de če ljudje pri konfinah so zadovoljni, če jim gre dobro, se ne trjeba bat, de bojo silili čez kunfin, kjer bi stali slabši.

In rjes beneški Slovenci, u tistih časih, so bli takuo zadovoljni, takuo veselji svoje frainosti, de se niso še oglednil prout Austriji, kjer Slovenci so stal zlo slabši ku oni, in so takuo zvestno varval kunfin prout Austriji, de skuoze 400 let, Republika nje imjela potrebo nikul pošljal gor na konfin ne sudadu, ne beriču (karabinjerju), ne financotu. An Slovenj so takuo ljubil Republiko, takuo so se bal, de bi ne padla, de usakkrat, ki so vidili, de je bla u nevarnosti, so ji šil na pomoč, čeglih njeso bli dužni. Vičkrat je beneški senat pohvalu zvestobo slovenskei sudadu.

Benečke njeso imjele dauku od Beneške Slovenije, pa tudi ne spež za varvat konfine. Zanimivo je prebirat stare karte, ki nam pričajo, kakuo so beneški Slovenci žalvali za Beneško republiko, kadar je padla.

Če pa u Cede al Spjetre uprašamo, de kaduo je zazidu tiste nove, lušne hiše tam okoule Ceda-da in pod Spjetrom, nam odguorjo: »Tiste so „Case Fanfani“, ki je zazidu govorno tistim, ki so bli brez hiše al pa ki so imjel slabe, nezdrave hiše.«

Mi pa tu sare preklinjamo in se uprašamo: »Zakl pa tist presneti „Fanfani“ na pogled kada še u Carni varh? Al njesmo tud mi pod Italijo? Al na plačavamo tud mi dauku Italiji že skor 90 let? Al na gnijejo trupla čarnovarskih alpinu na Krasu, na Kruu, na Dolomitah, u Albanji, u Afriki, u Usuiju?«

Mi ne uprašamo Fanfani, de nam zazida nove in lušne hiše,

Volkulja ali lisica?

Iz *„Patrie dal Friuli“*, glasila furlanskih avtonomistov, po-snemamo naslednji zanimiv članek:

Po prvi svetovni vojni so ustanovili ministrstvo »dobrešnega ozemlja«. Furlani, ki se niso rodili predvečarajšem, se še spominjajo na početje in na dobrote te pokojne ustanove.

Po drugi svetovni vojni, ob po-

manjkanju »dobrešnega ozemlja«, se je porodilo podtalno ministrstvo pod imenom »Urad za obmejno ozemlje«, ker četudi obmejno ozemlje ni bilo odrešeno sedaj, je to ozemlje zaradi svoje narodnostne pomešanosti, s svojim drugojezičnimi manjšinami in drugimi narodnostmi vedno trn v peti višjih oblastev.

To-le podtalno ministrstvo ne predlaga ne proračunov, ne sklepov računov parlamentu, ne daje računa nobeni javnosti o svojem delovanju in ni podvrženo nobeni krizam in spremembam; dela in molči.

Njegovo delovanje obstoji v tem, da pazi na narodnostne manjšine; da gre na roko nacionalističnim klikom, nastanjenim pri obmejnih drogovi; da podpira tisk in akcije, ki stremijo po raznarodovanju drugorodcev; to je, da oživlja nasprotivo drugorodcev do vlade.

To ministrstvo deli domovino (ki je ena in nedeljiva) v dva tabora z neenakimi pravicami in neenakimi dobrotami; ustvarja poseben položaj za to ozemlje (seveda »italianissimo«), ker Rim misli, da tu »italijanstvo« peša in se maje.

Torej je neustavna oziroma protustavna ustanova, ustanova proti mednarodnopravnim možnim pogojem, ki določajo enake pravice tudi za narodnostne manjšine.

Urad za obmejno ozemlja vrši jurisdikcijo nad Aoso dolino, Tridentom in Južno Tirolsko, Furlanijo in Julijsko Benečijo; ne vemo, če se briga tudi za sicilijanske zadeve; najbrž ne, ker vodne meje ne delajo toliko preglativ kot zemske.

In protiautonomisti, ki protestirajo proti posebnim deželnim statutom, ki bi bili javni in kontrolirani od vseh strani, zakaj ne protestirajo tudi proti temu podtalnemu skrivnostnemu ministrstvu, ki se skriva pred očmi vseh in ki je kriv vseh znanih krivic?

Ce bi ne imeli velike antipatije proti araldskemu zverinstvu, bi izrazili željo po predelavi rimskega grba, s katerega naj bi se odstranila volkulja (neumna in mršava zver) in nadomestila z lisico, lisico florentinskega državnega tajništva.

Pa če še kada nam pridjo iz Vidma obečate ceste in druge reči pred votacioni, jim pokažemo figo in jih pošljemo zluodja kadite!

VESTI s TRŽAŠKEGA

Še o pravni osnovi tržškega vprašanja

Ta naš odgovor k novi neslani razpravi rektorja E. Cammarate o tržškem vprašanju objavljamo šele danes, ker smo morali dati v teku volilne borbe prednost gradivu z izključno politično vsebino.

I.

»Slavica non leguntur«. Najbrž prof. Cammarata ne bo dobil pred oči niti prevoda niti izvešča tega sestavka. Ker pa on vse tiste, ki mu ugovarjajo, imenuje nevedneže zato, da bi sebi edinemu prisvojil neke vrste izključno pravico tolmačenja izjave 20. marca 1948, pogledimo, v koliko se to stališče ujema s pravnim stanjem, ki tvori podlago našega javnega življenja.

Cammarata izhaja s pravilnega stališča, da sestoji izjava iz dveh delov, od katerih prvi predstavlja odredbo, drugi pa njeno obrazložitev. Dejansko razlaganje ne more napraviti odločnega odredbenega dejstva, more pa, kar Cammarata sam prizna, tvoriti sestavni del pravnega učinka. Pri vsaki pravni izjavi je namreč važno ne le to, kar povednik kaže, temveč tudi to, kar ga je pobudilo do tega točno izražene hotenja. Zato se tudi izjave 20. marca ne more sprejeti le v njenem odredbenem delu, ampak se mora preučiti, kako je sploh moglo priti do te določene odredbe, ker je važno tudi to, če je bil odredbodajalec v trenutku svoje izjave v stvarni zmoti, in je zaradi tega hotel le pod določenimi predpostavkami. Zopet je pa važno, kaj je odredbodajalec pravzaprav hotel. Ker ni merodajen samo suhi izraz volje, ampak se iz nje mora izvajati, kaj je odredbodajalec resnično in očitno hotel, da bi to šele z besedami moral izreči. Rekel bi kdo, da pri pravni pogodbi pobude ne veljajo, da pobude niso merodajne! Če je pa uveljavljanje izjave očitno v protislovju z jasno smerjo, ki so jo izjavljali imeli pred seboj, tedaj tudi ne more biti dvoma, da ta smer tvori sicer neizrečen pogoj za njeno pravo veljavnost.

Kot pogoji izjave prihajajo v poštev ugotovitve, 1) da imenovanje tržškega guvernerja ni moglo biti izvršeno, 2) da se je zaradi tega izkazalo, da izvedba mirovne pogodbe ni mogoča in slednjič, 3) da je Jugoslovanska vojaška uprava na svojem področju izvedla take pravne spremembe, da je bila s tem popolnoma izmenjena pravna struktura omenjenega področja. Te tri ovire so dne 20. marca izvršile mirovne pogodbe stale na polti. Ali se pa more reči, da obstajajo še danes? Do imenovanja guvernerja in do uveljavljanja statuta ni prišlo, toda po 20. marca 1948 tudi nihče ni več poskušal načeti vprašanje izvolitve guvernerja. Izvedba mirovne pogodbe torej ni nemogoča, ampak je do nadaljnjega odložena in — če hočemo — tudi ustavljena. Spremembe, ki jih je izvršila Jugoslovanska voj. uprava, se ne dajo zanikati, vendar je pa jugoslovanska vlada v zadnjem času službeno izjavila, da ona brezpogojno pristaja na to, da se celotno Svobodno tržško ozemlje ustvari z ednim pogojem, da ustanovitev Svobodnega ozemlja ne sme biti le pogoj za njegovo priopitje k Italiji, ampak pogoj za njegov dokončen in nepreklicen obstoj.

To prenehanje pravne veljavnosti odredb o ustroju Svobodnega tržškega ozemlja bi po prof. Cammarati moralo imeti svoj učinek na pravno veljavnost mirovne pogodbe. Ker pa mirovna pogodba predstavlja nerazdeljivo celoto, za izključje Cammarata, z neveljavnostjo prvega dela člena 21 mirovne pogodbe postane neveljaven tudi drugi del tega člena, ki odreja prenehanje italijanske vrhovnosti. »Individue est, nisi tota lege perspecta, una aliqua particula sine iudicare vel respondere«. Tu pa moramo pripomniti takoj, da prof. Cammarata neveljavnost mirovne pogodbe izjavi iz onega dela izjave 20. marca, ki tvori obrazložitev, t. j. iz onega dela, ki opisuje dejanski stan za časa deklaracije, torej 20. marca. Deklaracija naj bi pomenila torej: »Ker tudi tukaj prihajajo do izraza tri navedeni pogoji, smo odločili predložiti povratek tržškega ozemlja Italiji, če je Sovjetska zveza s tem povratkom sporazumna.« Medtem, t. j. v času, ko se pričakuje ta sporazum, do katerega pa ni prišlo, niti je do njega zaradi odpora Sovjetske zveze moglo priti, pa je Zavezniška vojaška uprava prevzela izvršno in zakono-

dajno oblast na tržškem področju, in to v interesu tistega državnega faktorja, ki bo nekoč v pravnem položaju dokončno upravljati s tržškim področjem.

Pri tem moramo takoj ugotoviti nedoslednost v Cammaratinem razlaganju. On izhaja s stališča, da je sklenjena mirovna pogodba zaradi tega ni več veljavna, ker se je baje izkazalo, da je neizvedljiva. P. drugi strani pa zopet noče priznati, da tudi enostavna izjava more izgubiti svojo veljavnost, če se izkaže njena neizvedljivost, saj je izjava nedvomno pravno manj veljavna, kot pa je svečano podpisana in ratificirana, t. j. overovljena mirovna pogodba.

Prof. Cammarata hoče svojo težo opravičiti s tem, da se Jugoslavija ne drži mirovne pogodbe, zaradi česar se niti Italija niti zahodni zavezniški te pogodbe ne morejo držati. Seveda pa Cammarata pozablja, da s to mirovno pogodbo niso pridobile izvestnih pravic te Jugoslavija, Italija in zavezniški, ampak v prvi vrsti tudi pripadniki Svobodnega tržškega ozemlja in da se proti njihovi volji njegova usoda ne more spreminjati ali odrejati.

Skozi zadnja štiri leta smo bili sicer priče prav čudne igre! Zavezniški so kar najsvečaneje kot vrhovno načelo proglasili pravico do samoodločbe. Ali kaj imajo priliko videti? Po eni strani Trst — ne da bi vprašali prebivalstvo — oblikujejo Italiji; po drugi strani pa dovoljujejo, da se v tržški volilne odredbe uvajajo predpisi, ki veljajo samo v Italiji in ki gredo izrecno za tem, da onemogočijo povezavo kandidatnih list nasprotnikov irendentističnih teženj, dočim se irendentizem da možnost v polni meri proži. Po tretji strani pa celo dovoljujejo, da pridejo v Trst na izvršitev volilnega čina celo oni »Tržačani«, ki stanujejo v Buenos Airesu, razume se na stroške italijanske vlade, ki te svoje izdatke seveda vračunava v svoje redne in izredne stroške, ki jih Italija ima s Trstom. K temu pride še to, da imajo pravico glasovanja v Trstu samo oni Tržačani, ki so obenem tudi Italijanski državljani, tako da se dogajalo in se še danes dogaja, da rojeni Tržačani ne morejo voliti, ker se jim iz enega ali drugega razloga odreka italijansko državljanstvo.

Prvi pogoj za vsako plebiscitarno glasovanje je pa, da se pripusti na volišče in h glasovanju brez razlike na njihovo državno pripadnost vse tiste, ki so trajno naseljeni in vsi na dotičnem področju rojeni ljudje. To glavno načelo samoodločbe se torej v Trstu, in to samo v Trstu, ne uveljavlja, ampak se prepušča občinskim oblastem, da samovoljno izpolnjujejo volilne imenike, in to na podlagi Italiji naklonjenih sodnih oblastev. In sam ministrski predsednik De Gasperi izjavlja odkrito, da so vsi njegovi napori usmerjeni v to, da počaja v Trstu italijanski življenja, da bi volitve v Trstu vsekakor z vso močjo izključitvijo slovenskih glasov in z ustrahovanjem slovenskih volivcev pomenile afirmacijo italijanstva tržškega mesta.

O tem, da morajo Tržačani sami izreči svojo voljo in s tem doprinesiti k izgradnji bodočnosti svojega mesta, o tem prof. Cammarata seveda ne vodi računa. On glede Trsta vidi samo dva faktorja, italijansko vlado in vlado zavezničkov.

(Konec prihodnjic)

Uspeh Josipa Terčona

Od vseh občin tržškega podežlja je najpomembnejša po svojem položaju in pa po vlogi, ki jo je imela v preteklosti ter jo morša v še večji meri imati dandanašnji, gotovo občina Devin-Nabrežina.

Nabrežinsko-devinska občina se je v preteklosti odlikovala po kremenitih možeh, ki so jo upravljali in oblikovali, in nabrežinsko-

devinska občina za nas ne bi bila, kar je, če tudi dandanašnji ne bi imela in postavila mož, ki so sposobni bdeti nad usodo in življenjskim razvojem tega lepšega in važnega predela našega tržškega zemlja.

Mož, ki skozi ves čas obstoja naše politične organizacije stoji na čelu Okrožnega odbora SDZ v Nabrežini, je naš obče znani in spoštovani Josip Terčon, po poklicu trgovec z železino. Neutrdujivo delavnost, nesebičnost in poštenost mu priznava vsakdo, ki ga ima priliko opazovati pri njegovem delovanju; teh njegovih lastnosti mu ne more odrekati niti nasprotnik. In v tem tiči razlog, zakaj je prav v nabrežinski občini tako cenjen in spoštovan.

Naj nam bo torej dovoljeno, da mu ob uspehu, ki ga je ob zadnjih volitvah dosegla Lista slovenske skupnosti, katere nosilec je bil, tudi mi častitamo in da obenem izrečemo željo, da bi pri dobrem zdravju dolga leta županaval naši lepi nabrežinsko-devinski občini.

Zmaga in poraz v Dolini

Na volišču št. 1 in 2 v Dolini je zmaga la z večino 98 glasov Lista slovenske skupnosti. Na tem volišču so glasovali Dolinčani, Mačkolanji, Prebened in Krogelje. Prav tako imamo popolno zmago na voliščih v Gročani in delno tudi v Borštu. Kljub temu je volišče v Boljuncu potegnilo tehtnico tako navzdol, da so v dolinski občini zmagali kominformisti s 122 glasovi večine. Delajmo račune naprej in bomo našli krivca.

»Neodvisna« lista družine Gerli je dobila 150 glasov. Cigavi so ti glasovi? Sam Lovriha je povedal, da so ti glasovi nekomunistični, to je — slovenski. Če bi jih dobila naša lista — kakor bi se gotovo zgodilo, če ne bi bilo »neodvisnih« — bi zmaga la v dolinski občini Lista slovenske skupnosti.

Kdo je kriv? Kdo je kriv, da manjka v največji slovenski občini samo 122 glasov do zmage? Krivi so tisti Slovenci in katoliški Italijani, ki so volili »neodvisnik«, in tisti, ki so to listo vložili.

Danes mirno povemo, da to niso samo člani »slovenske« družine Gerli. Ti nezavedni ljudje ne bi mogli organizirati volilne liste na svojo roko. Kdo je plačeval avtomobil, ki je tri tedne noč in dan krožil po dolinski občini? Kako da je kar naenkrat zašumelo med dobrimi občani, da tržški škof daje svoj blagoslov Ladislavu Sturmanu in mu svetuje, naj vztraja na listi »neodvisnih« in še in še... Kajne, gospa občinskega tajnika, da se hvalite po Dolini, da ste popolnoma uspeli in — zmagali? Dobesedno tako se je zgodilo, kot so vsi poznavalci razmer napovedali: »neodvisniki« so skovali zmago kominformistom s pomočjo italijanskih katoličanov!

Kdo je tedaj kriv? Kriva sta poleg družine Gerli in Ladislava Sturmana dva največja Italijana v Trstu, to sta področni predsednik demokrščan Palutan in škof Santin. Z italijanskim denarjem in s slabimi nasveti sta pokopala naš slovenski Breg!

Tako torej, gospod Gerli in somišljeniki! Kar čez noč ste stopili na stran sovražnikov vere in du-

hovnikov! Poglejte svoj sad! Kdo je praktično obdržal brezbožnike na oblasti?

Demokracija bo zvesto zasledovala napet položaj v dolinskih vajah in nepristransko branila koristi vsakega Slovenca, pa naj ga preganja škof Santin ali sekretar KP Vidali!

Dolinski, mačkolanjski, borštanski in gročanski volivci! Sedaj je med štirimi tržškimi slovenskimi občinami samo Dolina v kominformističnih rokah, in to proti volji Mačkolj, proti volji Dolince, proti volji Boršta, proti volji Gročane! Vso krivdo nosijo »neodvisniki« iz-

To ie resnica!

Giornale di Trieste se spodbija nad skupino Bolgarov, ki so za časa volilne kampanje sodelovali pri lepljenju lepakov za Tržaški blok in pristransko poročala o nastalih neredih.

Stvari pa stoje tako: 23. maja ob 23.40 je skupina pretepačev, ki so je približala s kamionom, napadla skupino osmih Bolgarov v ulici Pietà. Bolgari so se umaknili zaradi ljubelega miru. Toda v ulici Ospedale so jih pretepači zopet dohiteli, sedaj kar na dveh kamionih, obstopili in s kamni ter palicami pretepali. Mladena Naceva so pri tem ranili na glavo. Situacija so rešili drugi Bolgari, ki so prišli skočili na pomoč ogroženim tovarišem.

Italijanski škvadrili so šli nato nadlegovat druge Bolgare na Goldoniev trg. Tu so do krvi pretepali Gergina Geleva, ki se je rešil hujšega s pomočjo policije. Slični dogodki so se pripetili tudi po drugih ulicah. Nikola Davitkov, ki je leplil na ulici Carducci, se je moral zaradi poškodb zateči v bolnico.

Nekaj Bolgarov se je pred na-

padalcem rešilo v bar Cimetta, kjer jih je prevzela policija, ki pa namesto da bi jih vzela v zaščito, jih je pridržala v zaporu kar dva dni! Fašistični škvadrili pa so se lahko smejali...

Ni čudno, da so pri volitvah tako narasli!

GOSPODARSTVO

MESANICA MOČNIH KRMIL ZA KRAVE MLEKARICE

Kmetijsko nadzornišvo je v torek dne 27. t. m. začelo ponovno razdeljevanjem 200 stotov mešanice močnih krmil za krave mlekarice. Tozadevna nakazila se lahko dvignejo pri Nadzorništvu v ulici Ghega št. 6-I, soba 4 - dnevno od 8.30 do 12.30 ure.

KOLORADSKI HROSC

Ponovno priporočamo kmetovalcem — pridelovalcem krompirja — da skrbno nadzorujejo krompirjeve nasade in, če zasledijo škodljivca, da takoj poškrbijo krompir — predvsem spodnjo stran listov — z 1/4 odstotno raztopino CITOX-a, ki jo po možnosti dodamo navadni bakreni-apneni brozgi.

S takim škropljenjem bomo istočasno zatirali tudi krompirjevo plesen!

Ob zori šestega maja je v Ljubljani, po kratki in mučni bolezni, zapustila solzno dolino gospa

ADELA ČOKELJ roj. Brecljnik

Ledena roka Ti zaprla je oči, zbledela so Ti lica nevesela, otrpnilo srce mogočno... Zdalj, mamica, si dospela. Poslednji Ti poljub na mrtva lica pošlji iz tujine sin, ki ve, dazdaj počivaš v večnem miru, o, mati mučenica!

Zaljubljeni soprog Bogomir v Ljubljani, sin Bogomir, snaha Mara in vnukček Mirko v ZDA ter ostalo sorodstvo v Ljubljani in Trstu.

Odgovorni urednik: dr. Janko Jež
Tiska: tiskarna »Adria«, d. d. v Trstu

SOBO, OPREMLJENO, KOPALNICA, TELEFON, DVIKALO, V SREDISCU MESTA, ODDAM V NAJEM. — Telefonirati na št. 42109.

ZOBOZDRAVNIK
Dr. STANISLAV PAVLICA
sprejema od 9 - 12 in od 17 - 19
TRST, VIA COMMERCIALE
10-II., TEL. 31-813

Krojaška delavnica za moške in dame sprejema vsakovrstna dela. Izdelava solidna. Plačilo blaga in izdelave tudi na obroke.

KOŠUTA
ulica Raffineria št. 5

Dr. N. GIGLIA
Zobozdravnik - kirurg
Proteze in zdravljenje z najmodernejšimi sistemi.
Sprejema od 15. do 20. ure
Ulica Torre bianca 43-II
(Vogal ulica Carducci)

Mizarji kmetovalci podjetniki
Deske smrekove, macesne in trdih lesov, trame in par-

SOLE SE PERFEKTNEGA STENOGRAFIA-KINJO V HRVASCINI ALI TUDI V SLOVENSČINI, SPOSOBNEGA HRVASCINE. Ponudbe poslati na upravo Demokratijske pod značko »NATANCEN«.

za BIRMO
Zapestne ure najboljših znamk, zlate verižice in druge zlate predmete dobite po najnižjih cenah pri
Urarna - zlatarna ex Nordio, ul. Roma 19

Nastop Glasbene šole SPM

Prvi letošnji javni nastop gojenec Glasbene šole SPM bo v petek, dne 30. t. m. ob 20.30 v dvorani Auditoriuma v Ljudskem domu.

Poleg nastopov posameznih gojencev iz instrumentalnih oddelkov bo tudi nastop šolskega godalnega orkestra, ki bo med drugimi skladbami izvajal tako imenovano Otroško simfonijo Josipa Haydna in Mladinsko Suito v štirih stavkih Karla Saneina. Dalje bo godalni orkester izvajal še štiri krajše skladbe L. Mozarta, prirejene za skupino goslačev in harmonik.

Vstop je z vabil, ki se dobijo na sedežu Glasbene šole v ulici Machiavelli št. 22-II. in v tiskarni Adria v ul. S. Anastasio 1-c.

Vabimo starše in ljubitelje glasbene vzgoje!

Glasbena šola SPM priredi drugo produkcijo svojih gojencev prihod-

Dar zavezniške čitalnice v Trstu

Zavezniška čitalnica v Trstu, ulica Trento 2, obvešča, da je pripravljena vsem tistim, ki bi za to zaprosili, podariti žepno izdajo romana »A room on the Route« pisatelja Godfreyja Blunden v angleščini.